

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

BIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY, I LITERACKI. POSWIECONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

Redakcja Częstochowa, II Aleja, № 38, telefon № 50, ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja № 38.

Warunki prenumeraty, i ogłoszeń na stronie 4-ej. Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 8-9 wieczorem.

KALODONT
Niezbedny KREM i ELIKSIR do ZĘBÓW
- Utrzymuje zęby białe, czy sto i zdrowo.
zadac wszedzie

Lekarz-Dentysta Michał GREJNIEC
w Częstochowie, I Aleja Nr. 10, telefon Nr. 108.
Choroby zębów i jamy ustnej. Wymywanie zębów bez bólu. Piombry. Zęby sztuczne na podniebieniu i bez podniebienia.
Przyjmuje chorych codziennie od 9-1 r. i od 3-7 w.

Dr. Paweł BRONIAŃSKI
Nowy-Rynek Nr. 3, Telefon Nr. 34.
Choroby skóry i weneryczne.
Przyjmuje od 8-11 r. i od 3-7 p.p.
Panie od 2-3 po południu. — Stosuje wstrzykiwanie wódrtylnie Salvarsanu (NATA 606).

TEATR ODEON "W. Krzemińskiego"
II Aleja № 43. TELEFON № 4-77. Najstarszy w Królestwie
Program od Srody 24 do Piątku 25 Kwietnia r. b. (włącznie)
Karbonarjusze Napoleońscy (dr.) | Kronika Gaumont'a № 13a. Aktualności bieżącej chwili (z natury)
Nasze żdziebelko (dr. z życia) | Z Gordonu do Riwy (Włochy) podróz.
Dawna małżonka Prensa (komedia)
Na scenie niezwykła sensacja! Pierwszy raz w Częstochowie! Śpiewaczka fenomenalna pani **Stella Marte** odegra sama jedna operę **"PAJACE"**, śpiewając wszystkie partie żeńskie i damskie.
W fotoplastykonie: Widoki Japonji (serja II-ga) Jokohama i Hakoni.

TEATR MIEJSKI KINEMATOGRAF PARYSKI
II Aleja № 19. Urządzony według najnowszych wymagań. Telefon 334.
Program od Wtorku 23 do Piątku 27 Kwietnia włącznie
Okolica pasterczy (natura) — Willi miesięcznikem (komiczne)
Jak Boba zeswatał niańce narzeczonego (kom.) — Sierra Newada (n.)
Córka rabina (dramat) — **Szał miłości** (dramat w 2 cz.)
Występy znakomitego kupcisty i humorysty z nowym repertuar. **KACZAŃOWSKIEGO**
Nowość! Niebywała sensacja! Nowość!
Perkyns ans, Mis-Tina Człowiek imitator żaby

Program od srody 24-go do Piątku 26-go Kwietnia 1912 roku (włącznie)
TEATR "URANJA" pod zarządkiem W. Krzemińskiego
PAMIĘTNIKI GŁOŚNEJ KSIEŻNY albo **Historja życia**. Dramat w 3-ch częściach. — Programu dopełnią: Rodzina Doroty (komeja amerykańska) — Stróż czworonożny (komiczne) — Miasto Bergen w Norwegji (z natury) — Przygotowanie surowca (naukowe)
Na scenie, odegraną będzie: **"ANONIMY"** Farsa w 1-ym akcie. Reżyser W. Kisielewski.

SKŁAD WYROBÓW TABACZNYCH R. PRUSZKOWSKI, Częstochowa
POLECA nowe gatunki tytoni **Noblesse** Arabski i Kwiat Yaka.
tytonie: Laferme, Asmolowa, Kuszniarowa, Aszkinazy, Gabaja z ustepstwem 10% rabatu.
Gilty fabryk: NOBLESSE różnych formatk i MARCHALSKIEGO Abadie 18 kop. 250 szt. fantazyjne 20 kop. 250 sztuk.
Zupełna wyprzedaż po cenie kosztu tytoni:
Bostanoglo, Saatezy Mangubi, Szyszman & Duzanca, Hoflina, Rostowsko-Dońskiej fabryki i inne. — Cygara, cygaretki i tytonie do fajek w dużym wyborze stale są na składzie. — Zupełna wyprzedaż wyrobów skórzanych po cenie kosztu: porfela, portmoneki i portygary. 6305

daroby się przy tem w ten sposób środki okupowania się w innych prowincjach. Nacjonalni i liberalowie domagali się rozkolonizowania wielkich obszarów torfowych pomiędzy niemców, a centrowy i postępowcy sprzeciwiali się zastosowaniu ustawy o wywłaszczeniu, poczem memoriał Komisji Kolonizacyjnej przyjęto do wiadomości.
Podróźni III klasy:
Hanna Hanman, S. Joblom (Jabłoń), Jan Schurbint, Anna Zofja, Hanna, Grzegorz i Marjan Yousef (Józef), B. Sande, Jadwiga Turkuła.
Nazwiska Jana Gostkowskiego, który miał się znajdować na Tytaniku na liście ocalałych niema. Najprawdopodobniej brzmiałem nazwiskiem listy jest James Googht.

Skład Nut przy Księgarni F. ROLNICKIEGO
Połączone ogromny wybór nut wydawnictw tanich 10 i 15 kopiejkowych, muzyki klasycznej i nowoczesnej. FORTĘPIAN NA MIEJSCU.

Projektu nowej ustawy o wzmocnieniu posiadłości niemieckiej na Śląsku, w Prusach Wschodnich, na Pomorzu i Szlezewiu-Holsztynie, należy oczekiwać w najbliższym czasie. Odłożenie będzie traktowane równocześnie z wzmocnieniem posiadłości niemieckiej. Z prawa odkupna nie będzie czyniło się użytku, chyba w tym wypadku, że nabywcą jest polak.
Konservatywcy domagali się jaknajszerszego przedłożenia nowej ustawy parcelacyjnej która obejmowałaby całą monarchję, jednakże zastosowywana byłaby głównie na kresach wschodnich. Minister odpowiedział, że ustawa ta będzie opracowana przeważnie podług istniejącego już prawa w Bawarji i księstwie Kobursko-Gotajskiem. Ministerjum państwowemu wyda swój sąd o tej sprawie. Jeden z postów wolno-konservatywnych mówił o dziwnem niepoważeniu całej tej sprawy i wspominał o zachwianiu włry w ciągłości polityki kresów wschodnich. W kwestji dostarczenia ziemi zastrzegł się minister przeciw zarzutowi zatajania istotnego stanu rzeczy, wynik kolonizacji z roku 1911 stoi niewiele gorzej od lat najlepszych po 1902 roku, Ziemi nie brakowało.
W imieniu rządu dodał minister, że istnieje już zamiar wywłaszczenia tych majątków, które w drodze sprzedaży zmieniły właściciela. Jeśli dotychczas z ustawy o wywłaszczeniu nie uczyniło użytku, to stało się to jedynie dlatego, że ceny idą stale w górę, a polakom

Echa katastrofy "Titanica"

Jakikolwiek cień by ciążył na pamięci kapitana Smitha, który, jak wiadomo, aby zdobyć rekord szybkości, gnał "Titanica" całą siłą pary, to trzeba przyznać, że umarł jak bohater (a zresztą rekord robił z rozkazu "White Star Line").
Ocalały palacz, który widział na jednę z łodzi Smitha w chwili, gdy "Titanic" szedł na dno, opowiada:
Gdy spuszczone na wodę ostatnią szalupę, woda zalała pomost "Titanica". Kapitan, stojąc już po kolana w wodzie, krzyczał:
— Chłopcy, spełniliśmy obowiązek, nie żądam już od was niczego. Znacnie prawa morskie, każdy teraz odpowiada tylko za siebie. Niech was Bóg błogosławi!
To rzekłszy wziął na ręce płaczące dziecko, które stało obok niego i skoczył w morze.
Jeden z uratowanych angiłków potwierdza słowa palacza i dodaje, że widział kapitana, jak dopłynął z dzieckiem na rękę ku jednej z łodzi.
Gdy do niej dopłynął, oddał dziecko wioślarzom, ale sam odmówił wejścia na łódź.
Wkrótce potem utonął.

Rewolucja Fezu.

O przebiegu siłomonej rewolucji w Fezie dochodzą wciąż jeszcze nieściśle wiadomości.
Wybuch, jak już stwierdzono, był żywiołowy i tak silny, że sam Mulaj Hafid zajął w nim stanowisko niejasne — nie wiadomo, czy ze strachu, czy z uczucia wstędy, jakie mu przypisują dzienniki niemieckie, że podpisał protektorat Francji.
Jak się zdaje, zbuntowane mahalle marokańskie pozabijały wszystkich, lub prawie wszystkich instruktorów francuskich, oficerów i podoficerów w liczbie około 30 osób. Zginąć miał przytem jakiś dziennikarz francuski, który miał być jednocześnie budowniczym pałacu sultanańskiego, dalej sprawozdawca "Martina", jego żona i kilka innych osób.
Potem rozjuszony tłum marokańczyków rzucił się na cndzościarską, głównie zaś na żydowską część miasta i wymordował około tysiąca żydów, poranił zaś i poturbował przynajmniej drugie tyle.
Garść żołnierzy francuskich i tych marokańskich, którzy pozostali wierni sultanowi, była w Fezie silnie zagrożona, zdołała się jednak obronić zanim przybyła odsiecz generała Moinier, który po gwałtownym ataku zdobył Fez.

Z motywów Chopina. PRELUDJUM.

Leżę na obłoku
roztopiony w ciszę,
ze tłą senną w oku
nie wkoło nie słyszę...
Winogronnej woni
pełna moja głowa.
Puhar trzymam w dłoni
z Maderą Szustował

Polityka polska w pruskiej komisji budżetowej.

Komisja budżetowa sejmiku pruskiego zajmowała się wczoraj szczegółowem przedyskutowaniem kwestji kolonizacyjnej na kresach wschodnich w związku z słynnym memoriałem Komisji Kolonizacyjnej.
Minister rolnictwa wbrew twierdzeniom mówców konserwatywnych oświadczyl, że nie należy wyciągać zbyt smutnych wniosków z faktu wykupienia przez polaków 100,000 ha ziemi z rąk niemieckich w latach pomiędzy 1896 — 1911, gdyż w prowincji Poznańskiej niemcy mają zawsze jeszcze o 485,000 ha ziemi więcej, niż polacy (?).

— Nie mogę na to odpowiedzieć.
— Czy owa dama znana Stasia Chrzanowski?
— Znała.
— Skąd?
— Nie mogę odpowiedzieć.
Dalej na pytanie przewodniczącego świadek wyjaśnia, dlaczego p. Bronisław Chrzanowski miał opinię oryginalną.
— Urządzał on — jak głosiła fama — procesje pogrzebowe, kodował koty i t. p.
— A skąd świadek wnosi o skąpstwie Br. Chrzanowskiego.
— Choćby z tego, że oddając synowi majątek, nie chciał mu dać nawet na zakup inwentarza — i Jan Chrzanowski musiał pożyczyc dopiero od swego krewnego, Wincencgo Chrzanowskiego, członka Rady Państwa.
— Czy świadek nie wie jednak, że p. Br. Chrzanowski zaasekurował się na 100,000 rb. i płacił wysoką składkę ubezpieczeniową, aby zostawić gotówkę dzieciom.
— Nie, nie słyszałem.
— Wstaje i prosi o głos hr. Romikier.
— Chciałbym raz rozwiązać tę legendę o troskliwości o przyszłość dzieci, której dowodem miało być zaasekurowanie się: teść mój bowiem zaasekurował się nie na wypadek śmierci jedynie, lecz i na dożycie — asekuracja była więc jakdyby gromadzeniem gotówki, raczej kasą oszczędności, niż filantropią.
Sąd uchwała skonfrontować świadka z p. Janem Chrzanowskim i odracza posiedzenie do dnia następnego.

wypada partja sopranowa, do której artystka zdaje się być najmniej usposobiona. W każdym razie rzecz godna usłyszenia.
— Zaliczenia.
W dniu wczorajszym wpłynęły i są do zainkasowania na kolej W.-W., następujące zaliczenia:
Nr. ur. zaliczeń zwyczajnych krajowych: 47696 47996 48002 48065 48079 48094 48143 48193 48204 48222 48249 48250 48274 48299 48304 48306 48313 48318 48325 47328 48346 48349 48368 48374 48377 48391 48394 48395 48401 48402.
Nr. Nr. zaliczeń zwyczajnych bezpośrednich: — 17951 18056 18126 18253 18255 18573 18599 18727 18753 18777 18818 18858 18886 18936 19004 19019 19051 19059 19120 19128 19129 19138 19245* 19268.
Nr. nr. zaliczeń pospiesznych bezpośrednich: — 08771.
Nr. nr. zaliczeń pośrodkowych krajeowych: 02357 02362 02364 02366 02370 02380.

— Wycieczka Krajoznawcza do Zagłębia.
W czwartek 2 maja Tow. Krajozn. urządza wycieczkę do Zagłębia. Wyjazd o 6—30 rano do Dąbrowy, zwiedzanie kopalni Paryż, muzeum, huty Bankowej i obiad.
O 5 pop: wyjazd do Sosnowca, zwiedzanie kościoła, herbaty w cukierni, o 8 pogadanka w Towarz. Krajoznawczem.

Wyjazd o 10—40, powrót do Częstochowy o 1—20 w nocy. Koszta wraz z pozywieniem 3 rub., dla członków, a osób obcych 3 rub. 50 kop.

Zgłoszenia przyjmuje księgarnia p. Lipskiej do poniedziałku.
— Zajęcia praktyczne.
Proszeni jesteśmy o zamieszczenie, d. e. 29 b. m., t. j. w przyszły poniedziałek, na kursach ochraniarek p. Luchotówny rozpoczynają się zajęcia praktyczne.

— Zebranie huty „Barbara”.
Zebranie udziałowców huty „Barbara” odbędzie się w niedzielę dnia 28 kwietnia, o godzinie 3 po południu w lokalu tejże huty przy ul. Ciemnej Nr. 114, na którym będzie dane sprawozdanie z dotychczasowej działalności zarządu, omówienie spraw bieżących i nakreślenie planu dalszego działania, a zatem uprasza się pp. udziałowców o jaknajliczniejsze przybycie na zebranie.

— Kinematograf „Atoma”.
Jutro w sobotę nastąpi otwarcie nowego czwartego w Częstochowie kinematografu p. t. „Atoma”, założonego przez p. Napoleona Walentę we własnym domu przy ul. Mokrej nr. 14.

Repertuar ma być bogaty, a urzamiacą go występy artystów pp. Hali i Malinowskiego. Pomieszczenie nowego kinematografu jak również poczekalnia urządzone są higienicznie, zaopatrzone w odpowiednią wentylację i oświetlenie.

— Wieczorek taneczny.
W sobotę 27 b. m. w sali Stow. Rzem. Przemysł. Aleja I nr. 9. odbędzie się wieczorek taneczny dla uczni i uczennic szkoły tańców Ed. Stokowskiego, oraz wprowadzonych gości. Wieczorek ten będzie zakończeniem sezonu kursów lekcji tańca. Zapisy przyjmuje codziennie nauczyciel tańców Ed. Stokowski Teatralna 22 do soboty.

— Nowa gubernia.
Minister spraw wewnętrznych polecił członkowi rady przy ministerstwie spraw wewnętrznych, rz. r. st. Smirnowowi, rozpatrzenie projektu, dotyczącego utworzenia gubernji Łódzkiej, złożonej z pow. Łódzkiego i kilku powiatów sąsiednich.

— Żyśki z ciemnoty.
Kraj zalewa falańga wróźbitów i chiromantów. Pomysłowość tych oszustów jest godną uwagi, bo nie zadawajają się oni już opłatą za złożoną im wizytę, lecz starają się wmówić nainym kupno jakiegoś przedmiotu, na czym robią świetne interesy.

Niedawno, takiemu jednemu z chiromantów policja zabrała cudowne ziółka sprzedawane za drogie pieniądze po szczypcie; inna zaś wróźbiarka, przepowiadająca przyszłość, wróży z kart, lecz nie zwyczajnych, ale specjalnych, które należy od niej kupić; karty te sporządza jej młody chłopiec nie pozbawiony zdolności rysunkowych i wróźbiarka obwołuje najwspanialszą i najwspanialszą, które „decydują o losie”.

— Zargon.
Korzystając z dogodnych dla siebie pod wielu względami w porównaniu z nami warunków żydzi a w szczególności

litwacy gdzie mogą i jak mogą przeciwdziałają swój zargon odsuwanemu na plan trzeci językowi polskiemu. — Walczą oni tu nie tylko z nami lecz nawet z tymi ze swych współwyznawców, którzy uważają zargon za hamulec oświaty i dlatego potępiają go bezwzględnie.
To też im energiczniej służyła ma zargon przeciwników, tem zawzięciej szerzą go jego propagatorzy, posuwając się często do bezczelności. Nie inaczej przecież nazwał trzeba rosyjskanie po różnych tutejszych czysto polskich, a nawet czysto chrześcijańskich instytucjach społecznych, kulturalnych i finansowych prospektów i alizów zargonowych Wileńskich warsztatów i Kursów stolarskich.

Olbrzymie plakaty, prócz urzędowego mające wyłącznie tekst zargonowy, zachęcać nas mają do szukania oświaty u źródła ciemnoty.

— Oświecanie Syberji przez Polskę.
Wśród uczącej się młodzieży rosyjskiej w wyższych zakładach naukowych rządowych w Warszawie, oraz w instytucjach muzycznych i warszawskich zakładach dentystycznych, jak notuje policja z kontroli paszportowej, bardzo dużą część stanowią mieszkańcy Syberji, za cząwszy od najbliższych prowincji zauralskich, a skończywszy na kresach oceanicznych.

Również dużo młodzieży syberyjskiej kształci się prywatnie w muzyce i starlarstwie, pobiera lekcje buchalterji, sławem napływ z tych prowincji Cesarstwa jest większy, niż ze wszystkich innych.

— Ankieta rzemieślnicza.
Wobec postawienia na porządku dziennym prac prawodawczych rewizji ustawy rzemieślniczej, ministerjum handlu i przemysłu postanowiło za pośrednictwem gubernatorów urządzić ankietę o współczesnym stanie przemysłu drobnego i rzemieślniczego.

Ankieta ma być robiona w miastach liczących 30,000 ludności i wyżej. Jest rzeczą charakterystyczną, że dane te zbierane są tak „poufnie”, że ani cechy nazwy, ani sekcja rzemieślnicza nie wie o tej ankiecie.

— Przepisy dla piekarń i cukierni.
Wydano przepisy obowiązujące o utrzymaniu piekarń i składów produkcyjnych na sprzedaż wyroby mączne. Na mocy tych przepisów zakłady wyrabiające produkty spożywcze mączne powinny posiadać nie mniej niż 4 pokoje. Na ulicach skanalizowanych zakład powinien być skanalizowany. Sklepy de sprzedaży pieczywa nie powinny być zamieszkiwane ani łączyc się z mieszkaniami.

Chleba ma być sprzedawany na wagę, waga powinna znajdować się w każdym sklepie.
Dla zakładów, które nie odpowiadają nowym przepisom wyznacza się termin roczny na doprowadzenie ich do porządku.

— Nagły zgon.
We wsi Strzalków w gminie Lipie zmarł nagle na udar sercowy, Grzegorz Bednarczyk lat 62, włościanin tamtejszy.

— Kontrabanda.
Pod wsi Kawodrza Górna znaleziono porzuconą tkaninę cenną, wartości 80 rb. Kontrabandę skonfiskowała straż graniczna.

— Bójka.
Włościanie wsi Kalej Michał Rorat i Bolesław Mnich, pokłóciwszy się z sobą, rozpoczęli bójkę na pięście; a następnie Mnich schwycił leżący opodal kij i uderzył nim Rorata w głowę, tak nieszczęśliwie, że ten runął na ziemię zemdlony. Uderzenie było tak silne, że Rorata po godzinie zaledwie przyprawiono do przytomności.

O zjściu sporządzono protokołu.
— Zamach samobójczy.
Robotnica, Józefa Robertówna lat 18, zamieszkała przy ulicy Krakowskiej nr. 72, napila się asencji karbolowej. Wypadek jednak w porę zauważono i wezwany lekarz uratował życie młodej dziewczyny.

Desperackie pozostawiono na kuracji w domu. Przyczyną zamachu samobójczego została narazie niewyjaśniona.

— Kradzież.
Z mieszkania Aleksandra Kmicika (Żelazna nr. 13) nieznani sprawcy skradli kosztowności i biżuterję wartości 30 rb.

Z kurnika Mikołaja Gabriełowa, (Teatralna nr. 54), skradziono nocy

wczorajszej 5 kur tuczonych, wartości 4-ch rubli.

— Zakup siana.
Do tej pory dnia jazdy obozującej w Królestwie Polskiem, siano nabywano w guberniach wewnętrznych. Obecnie warszawski zarząd intendyury rozpoczęła nabywanie siana na miejscu. W ciągu 5 lat zamierzono nabywać po 743,100 pud. rocznie. Pierwszeństwo będzie oddawane rolnikom.

— Aresztowania.
W ciągu doby ubiegłej zaaresztowano osób 4.

— Piotrków.
— Nowy teatr.
Projekt umowy teatru miejskiego w Piotrkowie zostanie wkrótce urzeczywistniony. Inżynier Kempniński wykonał już plan teatru, a magistrat wyznaczył pewną sumę na rozpoczęcie budowy.

TELEGRAMY.
Sprawa chełmska w Dumie.
Petersburg 25. Dziś sprawa chełmska spadła z porządku dziennego Dumy. Stało się to przypadkowo. Rodzianko postawił pod głosowaniem pytanie, kto jest za zdaniem z porządku dziennego sprawy chełmskiej, wniosek zaś proponował tylko przeniesienie obrad nad sprawą chełmską na koniec porządku dziennego. Nacionalisci starać się będą o zmianę tej uchwały.

Echa wypadków na Lenie.
Petersburg 25. Grupa pracy starać się będzie o przeprowadzenie w Dumie uchwały w sprawie wysłania z ramienia Dumy delegacji poselskiej do kopalni Leńskich celem zbadania sprawy na miejscu.

Kijów 25. Zastrejkowali zecerzy tu tejsi. Za powodó ó porzucenia pracy podają zaburzenia w kopalniach złota na Lenie. Pisma wieczorne nie wyszły. Dziś prawdopodobnie dzienniki nie ukazają się również.

Skazanie Arcybaszewa.
Petersburg 25 Sąd okręgowy skazał pisarza rosyjskiego Arcybaszewa na dwumiesięczne więzienie za wydanie dzieła: „Etiuda“, które ma wyobrazić armię.

Interpelacja przedwyborcza.
Petersburg 25. Grupa pracy wniosła nagłą interpelację z powodu nadużyć przedwyborczych administracji miejscowej.

Echa katastrofy „Titanica”.
Southampton 25. Palacze statku „Olympic” odmówili wypłynięcia na morze, ponieważ statek ten nie posiada dostatecznej liczby łodzi ratunkowych.

Berlin 25. Cesarz kazał bezwzględnie rozpocząć narady nad sprawą wzmocnienia bezpieczeństwa na statkach i nad przygotowaniem zasadniczych punktów dla międzynarodowego uregulowania kwestji.

Znów zetknięcie z górą lodową.
Nowy Jork 25. Rezeszła się tu pogłoska o zetknięciu się parowca „Covisican” z górą lodową, przyczem statek miał zostać silnie uszkodzony.

Wybuch w kopalni.
Chocieburg 25. W drugim szybie kopalni w Matej Bezi wybuchł nagie ogień, który równocześnie objął przestrzeń kilkuset metrów kwadratowych. Z trudnością tylko zadostał ugasić ogień straż ogniowa ze Złokomorowa.

Depesze niedoręczone
— Serafima Szaszina z Saratowa.

ZDOLNYCH
Akwizytorów.

w dziale życiowym
Na stałą pensję

i prowizję

poszukuje:

Centralne Biuro Ubezpieczeń,
Romana Józefowicza

Częstochowa 2 Aleja 32, telefon 231.

Kafie i roboty zdunskie
L. Nieprzecki i K. Federowicz.
w Częstochowie
Teatralna 34. telefon 321

KRONIKA.

— Przed wprowadzeniem ziemstw.

Z polecenia gubernators piotrkowskiego, w pow. częstochowskim dokonano spisu wszystkich posiadaczy rolnych od 3 morgów, oraz tych osób, które opłacają podatek gruntownego więcej, niż 50 kopiejek i posiadają prawo uczestniczenia w wyborach do przyszłych ziemstw.

Powiat częstochowski liczy takich osób 17,192, a największe przestrzenie posiadają: Wielki Książę Michał Aleksandrowicz—9,916 morgów; hr. Potocki z Parzymisze—4,645 morgów; hr. Raczyński ze Złotego Potoku—3,779 m. itd. Największe zaś podatki z spośród nieposiadających guntów opłacają fabryki Motte'a, Peltzera, „Częstochowianka”, Hantkiego i in.

— Kwiat jabłoni.
Wczoraj odbyło się posiedzenie organizacyjne grona osób zaproszonych przez zarząd Tow. Opieki nad Bezdomnymi Dziećmi, urządzający w dniu 16 maja r. b. „dzień kwiatka”, którego godłem będzie tym razem różowy kwiat jabłoni. Na zebraniu wczorajsem omawiano szczegóły rachunkuwa przedsięwzięcia, wybrano komitet a także wyznaczono termin następnego zebrania na sobotę 26 b. m. w lokalu Stow. Kupców Polskich w Alei 3 nr. 54. Później lokal komitetu przeniesiony będzie do domu nr. 23 w Alei 2-iej na parterze. (Sklep frontowy).

— Gorszące przedstawienie.
Pisaliśmy kilka tygodni temu o procesie grona pań kiełkiech, a potem kaliskich przeciwko wystawieniu okrzyczanej „Kobiety bez skazy” G. Zapolskiej. To jednak nie powstrzymało p. Tadeusza Pola od przyjazdu do Częstochowy, gdzie spodziewa się widowisko nie mniejszego sukcesu, jak w samych Kielcach, gdzie teatr był przez 2 dni wyprzedany. Jest to smutnym objawem, niemniej smutnym od tego, że, jak słyszemy, bilety na tę niezdrówą sensację są rozchwytywane. Po każdym mieście można się było tego spodziewać, ale nie po naszej Częstochowie.

— Z „Odeonu”.
Fenomenalna śpiewaczka o trzech głosach: sopran, tenor, baryton, popisująca się w operze Leoncavalla „Pajace” na scenie „Odeonu” występuje dziś po raz ostatni. Istotnie głos p. Stelli Marté, szczególnie w środkowym rejestrze, a więc, jako tenor, brzmi czysto, dzwicznie i w całej pełni; równie zadziwiał baryton; stosunkowo najslabiej

Za głosem serca.

Powieść z angielskiego. (Dalszy ciąg).

— Sledziłem ją ostatniego wieczoru, ale tego nie dostrzegł. Czym ci powiedział żuj, matko, że Blakewellowie są tutaj? Spotkałem wczoraj lady Blakewell i Violette. Widziałem także lady Caton wraz z Marią Bardon. Powiedziały mi, że panna Bardon bardzo się tu podoba.

Nie dodał tym razem, co byłby dawniej uczynił w podobnej okoliczności, że gdy go Maria ujrzała, zarumieniła się mocno i wydawała się zmieszana, gdyż musimy zdradzić ją przed czytelnikiem: Maria Bardon kochała całym sercem pięknego Fulka. Nie oczekiwała ona, ani marzyła nawet o wzajemności z jego strony, ale pomimo to oddała mu pierwsze gorące i czyste swe uczucie. Sir Fulke nie powiedział, że boleść zaspęła jej oblicze i że ręką jej zdradzała za dotknięciem jego dłoni. Wielka jego miłość nauczyła go pokory.

— Nie spiesz-że się tak, Fulku i nie obawiaj—rzeka lady Clyffarde poważnie—Lady Iris będzie mogła więcej nam czasu poświęcić przy końcu sezonu i wtedy powinniśmy zrobić krok stanowczy.

— Ale jeśli już ją tymczasem utracę? — Nie lękaj się o to. Ja patrzę na nią bardzo uważnie, mając twą sprawę na myśli, mój Fulku—i mówię ci że w sercu jej nieobudziła się jeszcze miłość. Ostrzegę cię w porę.

Nie jeden Sir Fulke tylko nie mógł się doczekać kilku chwilk rozmowy z lady Iris.

Jan Bardon przepędził parę dni w Londynie i córka lorda Chandos dotrzymała swej obietnicy. Młodzieniec zaproszony został tam na obiad, a potem na bal kostiumowy, który się bardzo udał pod kierunkiem lady Iris, wspartej ręką i pomocą jej przyjaciółki, księżnej B. Oprócz tego Jan Bardon był raz czy dwa na herbacie, ale nie mógł ani chwila rozmawiać sam z lady Iris. Cierpiał tysiąc razy więcej niż sir Fulke; rozpaczał prawie.. Spędzał dni całe nieraz na jeździe z nią od jednego miejsca do drugiego, żeby ją widzieć choć zdaleka; wieczorem był zawsze w teatrze, ilekroć ona tam była. Żałował, że nie jest hrabią, lub księciem, bo wtedy ona wówczas uśmiechnęła się do niego...

— Jakaś ona piękna!—myślał—a pomimo całego majątku mego ojca czemuż ja jestem? A jednak Kocham ją taką miłością, z jakiej sam król byłby zawsze dumny.

Do czego mogło go doprowadzić gwałtowne to uczucie, nie wiedział.. Postanowił tylko zrobić wszystko, żeby otrzymać jej rękę.

Lady Iris stawała się z każdym dniem dumniejsza. — Pochwały jakich jej nie szczędzono, uwielbienie, jakie jej zewsząd okazywano, rozwinięły jeszcze za rok dumy, który tkwił w jej naturze. Każdy jej kaprys, każda zachcianka, były rozkazem i wyrokiem.

Ze wszech stron slyszała to tylko, że jest bardzo miłą, uroczą i piękną. Miała wielbielić naokoło, a oświadczyły tyle, że ich i zliczyć ani pamiętać nie była w stanie.

Ala ani jej w głowie była miłość i wielbieli; na teraz zajmował ją przepych, wystawne przyjęcia i wszelka próżność tego świata.

Ulubione jej hasło: „Noszone z honorem” było jej gwiazdą przewodnią. Ale zaczynała inaczej rozumieć ten wyraz „honor.”

Zdawało jej się, że uśmiechy monarsze i ciągle przestawanie z księżętami to znaczy: „honor”. Iris była jeszcze bardzo młoda i nie iniała matki, którejby dłoń prowadziła ją śród tego dla niej nowego świata. Nikt jej nie przestrzegł ani jednym słowem, nikt nie nauczył, nikt nie pokierował. Jeśli dumę brała za honor, nie tyle była temu winna, co inni.

Jakżeż jej się kiedyś żywo przypomniała okoliczność, która się zdarzyła w owym czasie? Lady Caton wydała wieczór, na którym regaty grały główną rolę.

Zaproszona na to najznakomitsze o sobistości londyńskie.

Lady Iris Fayne, sir Fulke i lady Clyffarde, miss Bardon wraz z bratem był tam także obecni. Niektórzy z uczestników tej zabawy przeprowadzili się na drugi brzeg Tamizy do ślicznej jakiejś wioski.

W liczbie tych ostatnich znajdowała się lady Iris, a sir Fulke uchwycił tę sposobność, aby się zbliżył do niej, podczas gdy Jan Bardon zgrzytał zębami z gniewu.

Mały kościółek, szary ze starości i ukryty w drzewach zwrócił uwagę lady Iris.

— Żałuję, że nie mam z sobą ryśunkowego albumu—rzeka. —Chciałabym naszkicować ten kościółek.

Kwadratowa wieża opleciona była bluszczem, który otaczał także ramy w okien, a na wielu omszałych nagrobkach napisy były już pozacierane. Była to cicha miejscowość.

Lady Iris pogryzła się w zadumie. Była ona młoda i zdrowa i myślała, czy też kiedyś leżeć tak będzie pod zieloną murawą, zapomniana, jak prawie ci wszyscy, co tam leżeli.

Na promiennej jej oblicze padła chmura smutku, a sir Fulke patrzący na nią z uwagą,—zapytał ją o przyczynę.

— Myślałam—rzeka—że pod każdą z tych mogił zielonych leży ktoś, kto może był niegdyś tak szczęśliwy, jak ja teraz.

(d. c. u.)

J. SKALMIERSKI
BIUROTECHNICZNE
w Częstochowie.
Aleja II Nr. 22. Telef. 112.

INSTALACJE oświetlenia i motory elektryczne. ARTYKUŁY elektrotechniczne i techniczne. **LYRANDOLE** i LAMPY elektryczne. LAMPKI żarowe metalowe na składzie, Przedstawicielstwo fabryki budowy **MĘY-NÓW** i **TURBIN** systemu Francais, Kujawski, Milewski i S-ka, w Lublinie. ARTYKUŁY **MĘYNSKIE** na składzie.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEZBIARSKO-KAMIENIARSKI I SZTUKATORSKI
KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI
WYKONUWA RZEZBY POMNIKÓW, ROBOTY BUDOWLANY I KOŚCIELNE.

Częstochowa III Aleja dom własny Egzystuje od r. 1887 Telef. 260.
Fabryka posadzki cementowej na obodnik i stopni mozajkowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu. CENY NAJPRZYSTĘPNIJSZE.

Specjalna Fabryka Dzwonów

POLECA: **DZWONY** kościelne, alarmowe, ręczne, od najmniejszych do największych: okucia dla tychże podług najnowszego systemu. Przyjmuje do przetapiania stare dzwony; Udziela szczegółowych informacji i posiada wzory.

Zamówienia proszę przysyłać wyłączenie pod adresem:

S. CZERNIEWICZ

dawniej Zwoliński i Czerniewicz
w Pustelniku, pod Warszawą

ZDZISŁAW RYLSKI
Częstochowa, II-ga Aleja № 33.
Telefon № 93.

Niniejszem mam honor zawiadomić W. P., iż z dniem 15 Kwietnia otworzyłem w Częstochowie przy ul. II-ga Aleja № 19. **Telefonu № 5.**

Fabrykarnię i Pralnię Chemiczną
POD FIRMA:
A. Heiningera

Wieloletnie i wszechstronne doświadczenie w tym zawodzie daje mi możliwość zadość uczynić najwytomniejszym wymaganiom.

W zakres mej specjalności wchodzi:
Chemiczne pranie garderoby damskiej, męskiej i dziecięcej, jako to: sukien, okryć, zakłębów, pelerynek, bluzek jedwabnych, wełnianych i z wszelkich innych materiałów bez prucia takowych garniturów męskich frakowych, tuzurkowych i marynarskich, palt, mundurów, szynieli oficerskich, uczelniańskich, garniturów galowych i t. p.

Jak również farbowanie, bez prucia, garderoby damskiej męskiej i dziecięcej z materiałów wełnianych, półwełnianych i innych.

Czyszczenie, pranie i farbowanie kap, portier i pokryć z mebli. Pranie firanek, koronek, wstążek, parasolek, tałesów, krawatów i t. p.

Czyszczenie, odświeżanie i farbowanie dywanów i chodników, jak również i wybielanie wszelkich płam.

Nadmieniam, iż posiadam pralnię chemiczną i farbiarnię w Piotrkowie, oraz oddziały: w Tomaszowie Piotrk., Noworadomsku, w Łodzi ul. Mikołajewską Nr. 39.

Łącząc zapewnienie, że wszelkie zlecenia wykonywane będą po cenach umiarkowanych i punktualnie, ko zapewnieniu zadowolenia W. P. polecam usługi swe jakszakym względem W. P. i pozostaję

z poważaniem
A. HEININGER.

Pracownia „HYGIENA” Gosetów
Pracownia „HYGIENA” Gosetów

Częstochowa, II Aleja Nr. 29. Telefon 478.

Zawsze na składzie i przyjmuje obstalunki na gorsety, biustaltery, pasy brzuszne i higieniczne z różnych materiałów. Gosrecki „Ceintures” dla pań biuralistek, uczennic. Przerabi iest starych gorsetów na modne fasony, repara-sze i orazie. Obstalunki na no-winy wykonywane się w ciągu 3-ech dni po otrzymaniu szczegó-łowej miary.

Polecamy przemysł polski chrześcijański.

Udzielał fabryka cukierków pod firmą „PASIEKA”
pod firmą „PASIEKA”, ulica Mała, Nr. 20, Wyrabia cukierki w różnych gatunkach. Mając na względzie zdrowie naszych konsumentów, zabarwianie jak również i zapachy, dodajemy owocowe, zatwierdzone przez Radę Le-karską. Tuszmyy sobie iist pp. Kupcy jak również Siołarzyszenia poprz usiłowania nasze, przyczyniają się tem samem do podniesienia przemy-ślu rodzinnego. 0/26

Cenniki wysyłam na żądanie.

Szyldy
Majlepiej Najtaniej!
Wykonywa
pierwszorzędny zakład malarski
M. S. Wieprzki
Rynek Wieluński Tel. 4-18 apteka

Zakład kotlarski
A. Braksatora
Został przeniesiony na ul. Teatralną № 72. 778

Rower do sprzedania. ul. Kamie-nicz 28 Restauracja. 790-2-1

Jest do sprzedania magazyn mod z wyrobioną khjenisią. Wiado-mość w Adm. G.ńca. 791-5-1

Potrzebny kasjer lub kasjerek na wyjazd z kaucją. **Oferty Paździer-ski** II Aleja 35 pod „Kasjer” 792-2-1

Sprzedam kawiarnię i biłard re-gielkowy pozwoleniwo na miejs-ko Krakowska 60. 793-3-1

Zginął paszport na imię **Bonsch** **Sitelman** wydany gmiarą Rudnicki pow. Wieluński gub. Ka-liska. 784-3-2

Przy inteligentnej rodzinie pozu-kuje paniąka pokojni z osłodzie-nym utrzymaniem. Składac Oferty do Adm. G.ńca Dia 100. 787-2-1

Od 1 Lipca do wynajęcia 3 po-koje z kuchnią i przed poko-je, ul. Żelazna № 6, w Częstocho-wie. 772-6-1

Złożono w Adm. G.ńca portmo-netkę w której znajduje się pobyt karta na imię **Józef Drużyński. Odebrać można w Adm. G.ńca za zwrotem kosztu ogłoszenia. 0975-3-2**

Potrzebne zdołne praso azcki, I Aleja 1, pralnia, 793-3-2

Zginął paszport na imię **Józef** **Ładkowski** wydany powiatu Konańskiego miasta Przerobca. 776-3-2

Gramofon i płyty do sprzedania tanie. Wiadomość w sklepie, Ogrodowa 71. 776-3-1

Kantor pośrednictwa kupna i sprzedaży placów, domów, sklepów, oraz zamiana gruntów i t. p. T. wo wyd. „Przedownika” w Częstochowie II Aleja 40, m. 13, telef. 503. 782-7-2

Zginęła księżeczka kasy Piżycz-kowo - Oszczędnościowej Mar-cina Janickiego. 754-3-2

Od 1 Lipca
Sklep 6 pokoi z kuchnią i 3 pokoje z kuchnią lub z tego 2 mieszkanie po pokoju z kuchnią wiadomość w Administracji Gońca.

Zakład Tapicerski
z dniem 1 Kwietnia r. b. został prze-niesiony z Aleji III 46, w Aleji III 52, w Częstochowie. Posiadam garni-tury, łózka, otomany, szeszeloni, ka-pary, oraz przyjmuję obstalunki mebli, oraz praniem starych mebli, ma-teracze, zakładam portjery i fraki Ceny przystępne robota odpowied-nia. Z poważaniem
0945-30-8 **R. Ozimbleto.**

W Noworadomsku jest do sprze-dania dom murywany z gospo-darstwem zabudowaniami i około morgi ogrodowej ziemi za 5 tysię-cy rubli, adres Noworadomsk ulica Ogostochowska za plantem kolei Mar a Kiejzin. 797-3-1

Polat zebny uczeń do fryzjera, II ga Aleja № 37. 799-3-1

Zarzadzca potrzeba na osobę znająca się na kuchni i meglaga utrzy-mać bufet przy klubie urzędniczym fabryki „Częstochowianka”. Wia-domość na miejsu w kantorze głównym. 803-3-1

Z powodu zmiany interesu sklep sprowadzający do sprzedania. Ry-nek-Wieluński 54. 802-3-1

Pokoje umeblovany z przedpoko-jem z uslugą do wynajęcia, od 1-go Maja. Aleja II № 43, pię-tro 2-gie. 796-2-1

Sklep spożywczy do sprzedania w iobnym punkcie. Stradomska 16. 804-2-1

Od 1 Lip a również mieszkanie z wy-godami do wynajęcia Aleja 60, tamże plac przy wystawie na ru-blu lókiec. 805-4-1

AACHENSKIE
MYDEŁA TERMALNE
LAGODNE DLA DZIECI I OSÓB WRAŻLIWYCH CERZE.
ZAPOBIEG. WYSYPKOM I SWEDZENIU.
MOCNE. STYMICZKIENIWIENSI NÓSA. RAKI I SKÓRY.
EXTRA PRZY UPORCZYWYCH CIOROBACH SKÓRNYCH, EGZEMIE, ZUSZCZYCY I.T.P.

ORYGINALNY KÓZ **ROZÓWA BRANDEROL**. **PODPISEM:**

KTO

osiada z 10łki plater z 3-wością posrebrzy „AB-OLINA” (la-golina) posar-brza: miedz, mosiądz, nikiel, sprze-daż w skład, apteczni. Główn. Słt. W. Różycki, Warszawa, Marszał-kowska 82. 0386-5-3

Młyn motorowy i tartak
do sprzedania z 12 morgami ziemi w pełnym biegu. Blizszej informacji można zasięgnąć w fabryce Braci Szegolewych. Krakowska 15. 798-3-1

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA PRZYJMUA:
KANTOR WŁASNY Częstochowa II Aleja № 38.- w Zawierciu księgarnia p. Z. Hubickiej.- w Rakowie p. Leon Piotrowski